

1. Karbonmonoksit Nedir?

Karbonmonoksit kömür, petrol, doğalgaz ve odun gibi yapısında “karbon” bulunan yakıtların tam olarak yanmaması sonucu oluşan ve bu yakıtların yanması sonucu oluşan dumanda yer alan bir gazdır.

2. Karbonmonoksit Zehirlenmesi Nasıl Oluşur?

Yukarıda belirtilen yakıtların kullanıldığı yerlerdeki baca sistemlerinin iyi çekmemesi, yangınlar ve araçların kapalı garajlarda çalıştırılması gibi durumlarla, rüzgârlı ve fırtınalı havalarda karbonmonoksit birikimi olabilmektedir. Böyle yerlerde uzun süre kalan kişiler de bu gazı soluduğundan zehirlenmeler ortaya çıkabilmektedir.

3. Karbonmonoksit Zehirlenmesinde Kimler Risk Altındadır?

Trafik polisleri,
İtfaiye çalışanları,
Kapalı garajlarda çalışanlar,
Çelik endüstrisi çalışanları,
Boya temizleme işlerinde faaliyet gösterenler,
Kalorifer kazanı dairesinde çalışanlar ile
Otomobil tamircileri meslek olarak risk altındaki kişilerdir.

Ayrıca, karbonmonoksit zehirlenmeleri çocuklar, yaşlılar, kalp hastaları, akciğer hastaları ve anemik hastalar ile gebe kadınlarda daha çok risk teşkil etmektedir.

4. Karbonmonoksit Gazı İnsanları Nasıl Zehirler?

Karbonmonoksit, solunduktan sonra akciğerler vasıtasıyla kana geçer. Kanın, dokulara oksijen taşıyan kısmı olan “hemoglobin” isimli molekülü ile birleşerek “karboksihemoglobin” olarak ifade edilen bir bileşik oluşmaktadır.

Bundan sonra kan artık hücrelere oksijen taşıyamaz ve zehirlenme belirtileri ortaya çıkar.

5. Karbonmonoksit Zehirlenmesinin Belirtileri Nelerdir?

Akut zehirlenmelerde:

- Şiddetli baş ağrısı,
- Güçsüzlük ve halsizlik,
- Baş dönmesi,
- Görmede kayıp,
- Unutkanlık,
- Bulantı ve kusma,
- Göğüs ağrısı,
- Bayılma,
- Dikkat bozukluğu,
- Vücutta uyuşmalar.

Kronik Zehirlenmelerde:

- Şiddetli baş ağrısı,
- Bulantı ve kusma,
- Karın ağrısı,
- Halsizlik ve sersemlik hissi,
- Uyuşmalar,
- Göz kararması,
- Unutkanlık,
- Huzursuzluk,
- Denge bozukluğu.

6. Karbonmonoksit Zehirlenmesi Nasıl Teşhis Edilir?

Karbonmonoksit zehirlenmesi ölümlerle sonuçlanabilen çok ciddi bir zehirlenme olduğundan, karbonmonoksit gazının oluşma ihtimali olan yerlerde bulunan kişilerde yukarıda verilen belirtilerin görülmesi hâlinde en yakın sağlık kuruluşuna başvurulmalıdır.

Sağlık kuruluşunda olayın nasıl olduğu ve zehirlenen kişinin uğraş alanı gibi bilgiler eksiksiz olarak verilmelidir.

Alınan bu bilgiler ışığında gerekli laboratuvar testleri de yapılarak kişinin zehirlenip zehirlenmediğine karar verilmektedir.

8. Karbonmonoksit Zehirlenmesinin Tedavisi Var mıdır?

Zehirlenmeler konusunda 114 numaralı Ulusal Zehir Danışma Merkezinden bilgi alınabilir.

Zehirlendiği düşünülen kişi hemen temiz havalı bir ortama alınmalı ve derhal bir sağlık kuruluşuna ulaştırılmalıdır. Zehirlenme belirtilerine göre burada gerekli müdahalelerin yapılacağı ve tedavilerin uygulanacağı bilinmelidir.

9. Karbonmonoksit Zehirlenmesinden Korunma Nasıldır?

Karbonmonoksit zehirlenmeleri esasen basit birtakım önlemlerin alınmasıyla önlenebilen zehirlenmelerdir.

Bu sebeple, aşağıda belirtilen hususlara özellikle uyulmalıdır.

- Evlerimizdeki ısıtma sistemlerinin ve bacaların her yıl bakımları mutlaka, uzman kişilere düzenli olarak yaptırılmalıdır.
- Ev içi ve garaj gibi kapalı alanlarda, bacasız ısıtma araçları kesinlikle kullanılmamalıdır.

- Banyo içinde şofben kullanılmamalıdır.
- Kapalı garajlarda arabalar çalışır durumda bırakılmamalıdır.

7. Karbonmonoksit Zehirlenmeleri Başka Hastalıklarla Karıştırılabilir mi?

Karbonmonoksit zehirlenmesinin, bazı sinir sistemi hastalıkları, kalp krizi ve kalp ritim bozuklukları, ilaç ve alkol zehirlenmeleri, depresyon gibi ruhsal problemler ve gıda zehirlenmeleri yanında, karın ve kafa travmaları ile de karıştırılabileceği unutulmamalıdır.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
Antalya İl Sağlık Müdürlüğü
www.antalyasm.gov.tr

KARBONMONOKSİT ZEHİRLENMESİ

